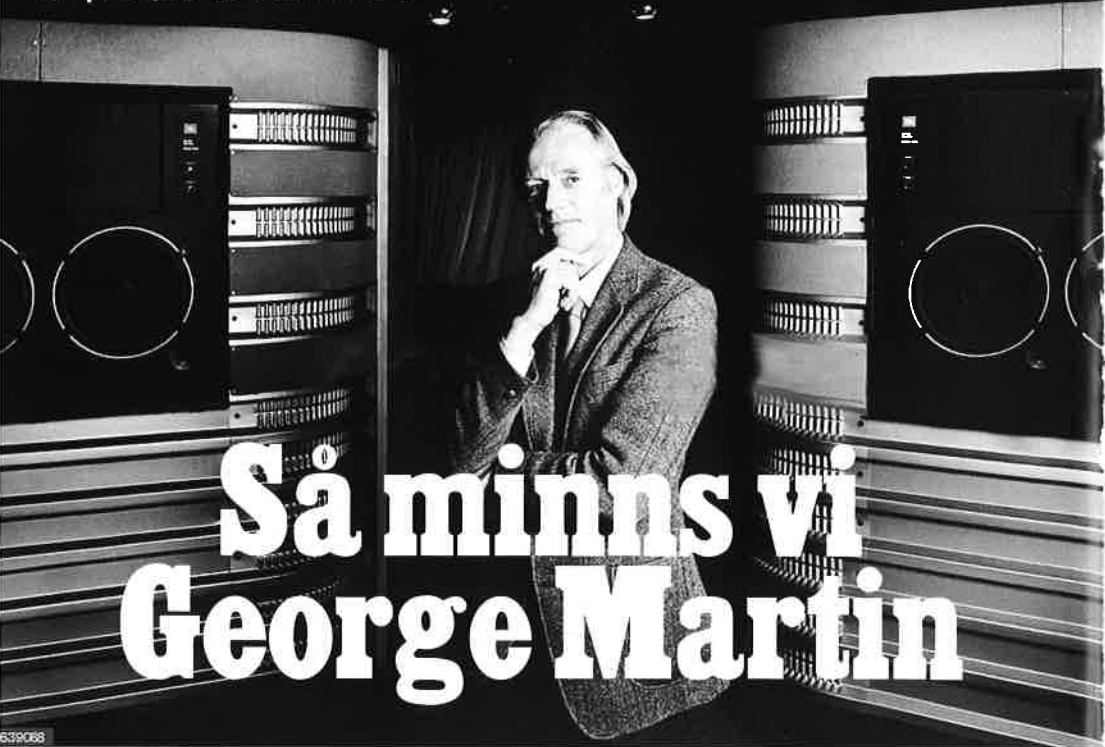

Do You Want To Know A Secret

Så minns vi George Martin

På kvällen tisdagen den 8 mars 2016 somnade Sir George Martin in i stillhet. George föddes den 3 januari 1926 i Highbury i norra London och uppnådde den aktningvärda åldern av 90 år.

En av de som bidrog till att den tragiska nyheten spreds rätt snabbt under onsdagen den 9 mars, var Ringo Starr, som på Twitter skrev:

"God bless George Martin peace and love to Judy and his family love Ringo and Barbara. George will be missed xxx."

Så här uttryckte Paul McCartney Sir Georges bortgång:

"I'm so sad to hear the news of the passing of dear George Martin. I have so many wonderful memories of this great man that will be with me forever."

He was a true gentleman and like a second father to me. He guided the career of The Beatles with such skill and good humour that he became a true friend to me and my family. If anyone earned the title of the fifth Beatle it was George. From the day that he gave The Beatles our first recording contract, to the last time I saw him, he was the most generous, intelligent and musical person I've ever had the pleasure to know."

I samband med att det blev känt att Sir George Martin hade somnat in skrev vi en hel del om

detta på vår hemsida. Vi hann till och med få med några rader i vårnumret av *Beatles Nytt*. Något av det som vi skrev då kommer att vara med även i denna text, men framförallt kommer jag att försöka peka på George Martins storhet inom musikindustrin över huvudtaget.

Dock kommer jag inte att ta upp allt som George Martin gjort under alla de år som har gått sedan han började på EMI i London 1950. För det ändamålet fordras att man skriver minst en

bok – och det ska jag inte drista mig till.

Sir George Martin kommer för all framtid att vara förknippad med The Beatles musik, även om hans aktiva tid med The Beatles – 1962-1970 – utgör en förhållandevis liten del av hela hans musikaliska karriär som kompositör, musiker, arrangör, producent med mera.

Sir George började sin musikaliska bana vid Guildhall School of Music and Drama, där han gick mellan åren 1947-1950. Där studerande han piano och som ett andrainstrument oboe. Den som blev hans oboelärare, var ingen mindre än **Jane Ashers** (Paul McCartneys flickvän under några år) mamma!

Efter examen arbetade han på BBC:s avdelning för klassisk musik. Han började på skivbolaget EMI 1950 där han producerade såväl klassisk musik som humorskivor av olika slag. Det senare tillsammans med **Peter Sellers**, **Spike Milligan** med flera.

När han började som assistent på EMI:s skivbolag Parlophone 1950, höll man fortfarande på att framställa masterskivor i vax! direkt live i studion. Här fanns inte utrymme för några större misstag!

EMI har dessutom precis fattat det kommersiellt ödesdigra beslutet att inte längre framställa skivor med lång speltid. Istället satsade man på att erbjuda symfonilängdskivor i form av 78-varsinglar, där var och en hade en speltid på cirka fyra minuter och 15 sekunder.

Huruvida en inspelning var

lyckad eller inte avgjordes inte av hur färsk eller nydanande tolkningen av det aktuella stycket var, utan hur troget det var originalet.

Det var denna erfarenhet som gjorde att George bestämde sig för att försöka få en ändring till stånd, trots att han fick ägna mycket tid åt att övertala sina konservativa överordnade på EMI om nödvändigheten att en förändring måste göras för att affärerna skulle gå ihop.

Tålmodet och taktisnittet som han använde sig av vid diskussionerna med de temperamentsfulla ledarna **Sir Malcom Sargent** och **Sir Thomas Beecham**, gjorde att han blev rätt stark i sin argumentationsteknik. Trots detta fick han lite rykte om sig att vara en "vilde" i denna rätt slutna inspelningsvärld.

Vid den här tiden fanns det knappast mer än ett dussin producenter i England och de övriga tittade snett på George när han blev befördrad till chef för den lilla Parlophoneetiketten. George började avvika från den strikta formeln för klassisk musik. Nu spelade George in skotska dansband och traditionell jazz. George vände sig djärvt till nya talanger och till de som utövade humor, vilket var utmanade för etablissemangen vid den här tiden.

Första hitten fick han med inspelningar av **Flanders and Swann**, som han upptäckte 1956, som spelade på en teater i det ofashionabla Notting Hill. Han fortsatte med inspelningar av **Beyond the Fringe**-teamet, **That Was The Week That Was** och **The Goons** (med bland andra Spike Milligan). Han gjorde också

Rolf Harris till en stjärna och lyckades locka till sig både Peter Sellers och **Sophia Loren** för en inspelning av klassikern *Goodness Gracious Me*.

Så ser man tillbaka på tiden före Beatles, så fick George kämpa på många olika sätt för att försöka komma vidare. Parlophoneetiketten var något man från EMI:s sida såg ner på i det här läget.

Hur som helst var det till George Martin och hans Parlophoneetikett som **Brian Epstein** vände sig till 1962, när i stort sett alla andra skivbolag hade tackat nej till The Beatles. Och det var George Martin som skrev kontrakt med The Beatles i juni månad detta år.

Genom att ge gruppen ett kontrakt, tänkte sig George att gå emot den konventionella bild och kunskap som man hade vid den här tiden gällande popmusik.

Fram till nu hade faktiskt inte någon popgrupp gjort succé, utan det var i stället individuella sångare och sångerskor som var populära på listorna, till exempel **Elvis Presley** och **Tommy Steele**. Det kan tilläggas att George Martin faktiskt tackade nej till att spela in Tommy Steele!

I det här läget letade George Martin efter en rival till **Cliff Richard**, som var väldigt populär som sångare tillsammans med **The Shadows**.

Efter att ha besökt Liverpool för att se och höra The Beatles spela på the Cavern, förstod han rätt snabbt att det var summan av de fyra musikerna som utgjorde en möjlighet till stjärnstatus. Han påverkade också gruppen, som

Do You Want To Know A Secret

bekant, med att byta ut **Pete Best** mot en annan mer stadig trummis.

Två ytterligare beslut som George Martin tog, kom att visa sig vara av avgörande betydelse. Först insåg han att EMI inte skulle stötta honom för att ge gruppen, som kom från provinsen (!) något större stöd. George övertalade därför vännen **Dick James** att starta ett musikförlag, Northern Songs, som skulle göra reklam för gruppens musik. Dick var till en början inställd på att Beatles skulle hamna på hans eget musikförlag Dick James Music, men George stod på sig och så blev det Northern Songs.

Det andra beslutet, mot hans bättre vetande, var att han tillät gruppen att spela in en låt som de hade gjort själva som deras andra singel efter den första *Love Me Do*. Framtill nu var det väldigt få musiker som skrev sitt eget material och George var ännu inte övertygad om kvaliteten på det som John och Paul skrev. Han ve knade dock något när han fick höra *Please Please Me*. I januari 1963 blev singeln den första av tolv singlar på raken som nådde förstaplatsen på Englandslistan och även den första av alla de 30 listettor som George Martin är pappa till totalt – inklusive Beatles listettor.

Georges karriär kom att spänna över hela sex decennier under vilka han arbetade inom musik, film, television och liveframträdanden. Han har dessutom deltagit i ett flertal välgenrethesssammanhang.

Kalendarium – i urval, exklusivt Sverigesbesök (dessa presenteras i

George Martin med The Beatles.

en egen artikel i nästa nummer).

1926 (3 januari) – George Henry Martin föds i Highbury i norra London i England. Föräldrarna var **Henry Martin** och **Betha Beatrice** (född **Simpson**).

1948 (3 januari) – George Martin gifter sig med **Sheena Chisholm**. Tillsammans får de två barn, **Alexis** och **Gregory Paul**.

1950 – börjar arbeta på EMI som assistent till **Oscar Preuss**, chef för EMI.

1955 – George tar över Parlophoneetiketten i samband med att Oscar Preuss går i pension.

1960 – Utnämns till chef för Parlophoneetiketten på EMI

1962 (6 juni) – **The Beatles** provspelar för George Martin i studio 3 på Abbey Road i London.

Ron Richards och hans tekniker **Norman Smith** spelade in fyra låtar, vilka George Martin (som inte var närvarande under själva inspelningarna) lyssnade på i slutet av sessionen. Domen var hård. Richards klagade på Pete Bests trumspel och George Martin

tyckte att deras originallåtar helt enkelt inte var tillräckligt bra.

George frågade beatlarna om det var något som de personligen inte gillade. På den frågan svarade **George Harrison** blixtnabbt: "Well, there's your tie, for a start."

Den episoden blev vändpunkten, enligt Norman Smith. George Harrisons svar ledde till att John Lennon och Paul McCartney hängde på Harrisons kommentar och fortsatte att spexa och skämta med hjälp av ordvitsar. Det var detta som gjorde att George Martin beslöt att ge dem ett kontrakt enbart för deras humor!

1962 (juni) – Skriver kontrakt med The Beatles.

1962-1970 – Producerar samtliga Beatles skivor.

1965 – äktenskapet med Sheena Chisholm upplöses.

1965 – Succén med The Beatles gör det möjligt för George Martin att arbeta som individuell musikproducent, inte bara som avlönad sådan hos EMI. Han

Do You Want To Know A Secret

grundar företaget AIR (Associated Independent Recording) tillsammans med producentkollegerna **John Burgess**, Ron Richards och **Peter Sullivan**, som gör det möjligt för honom att hyra ut sin kompetens till andra artister än de som är kopplade till EMI och Parlophone.

1966 (24 juni) gifter sig George Martin med **Judy Lockhart-Smith** och de får tillsammans två barn, **Lucie** och **Giles Martin**.

1969 I samband med att han lämnade EMI börjar George skapa en oberoende inspelningsstudio – AIR Studios i centrala London. Studion blir en av de mest prestigefulla studior i världen.

1979 George skapar en systerstudio på ön Montserrat, en brittisk koloni i Västindien, vilket drog till sig stjärnor från hela världen.

1979 George Martin ger ut sina memoarer i form av boken *All You Need is Ears*, som han skrev tillsammans med **Jeremy Hornsby**. Boken beskriver hur han arbetat med The Beatles och andra artister, såsom **Peter Sellers**, **Sophia Loren**, **Shirley Bassey**, **Flanders and Swann**, **Matt Monro** och **Dudley Moore** samt en informell introduktion till konsten och vetenskapen kring ljudinspelningar.

1981 George Martin och Paul McCartney börjar samarbeta igen och George producerar bland

annat albumen *Tug Of War*, *Pipes Of Peace* och *Give My Regards To Broad Street* samt filmmusiken till Paul McCartneys ännu ofullbordade filmprojekt om *Rupert The Bear*.

1983 George Martin är med och sammanställer boken *Making Music: The Guide to Writing, Performing and Recording*.

1987 (31 oktober) George Martin dirigerar norska radios Kringkastningsorkester i Oslo Konserthus. De nordiska radio- och TV-bolagen, Nordvisionen, producerar en *Hyllningskonsert till The Beatles*, 25 år efter utgivningen av *Love Me Do*. **Staffan Olander** och **Rune Hallberg** inleder hyllningen som direktsänds i Norden. Såväl nordiska som eng-

Do You Want To Know A Secret

elska artister framför Beatleslåtar.

1989 Stormen Hugo förstör stora delar av ön Montserrat, varvid studion tvingas att stänga och läggas ner.

1991 Påbörjar byggandet av en ny Air Studio i det vackra området Lyndhurst Hall i Hampstead, London. Själva byggnaden med samma namn var från början en Viktoriansk kyrka, som nu gjordes om till en av världens främsta inspelningsstudior utan att göra för stora ingrepp på själva byggnadens exteriör eller interiör.

1992 (december) Sir George Martin inviger AIR Lyndhurst med en galaföreställning av *Under Milk Wood* i närvaro av hans kungliga höghet **The Prince of Wales**.

1993 Georg Martin publicerar boken *Summer of Love: The Making of Sgt Pepper*, som fick titeln *With a Little Help from My Friends: The Making of Sgt Pepper* i U.S.A. Boken skrev han tillsammans med **William Pearson**.

1994 Börjar arbeta med *The Beatles Anthology*.

1997 (6 september) Producerar **Elton Johns** hyllningslåt till **prinsessan Diana** – *Candle In The Wind*. Direkt efter begravningen åkte Elton John till AIR Studios för att göra studioinspelnigen tillsammans med Sir George Martin.

1997 (15 september) Producerar konserten *Music For Montserrat* i Royal Albert Hall i London för att samla in pengar till återuppbyggnaden av det som förstördes på ön Montserrat i samband med orkanen Hugo. Bland musikerna hittar vi bland andra Paul McCartney, **Eric Clapton**, **Sting** och Elton John.

1998 Arbetar med den allra sista studioinspelnigen – *In My*

George Martin påverkade gruppen att byta ut Pete Best mot en mer stadig trummis.

Life – med artister som **Robin Williams**, **Jeff Beck**, **Phil Collins**, **Celine Dion**, **Goldie Hawn**, **Jim Carrey** och **Sean Connery**.

2001 (2 juli) Släpper CD-boxen *Produced by George Martin: 50 Years in Recording*, en box som innehåller sex CD-skivor som speglar hela hans studiokarriär.

2002 (oktober) Publicerar tillsammans med Genesis Publications Ltd. boken *Playback*, en stor och tjock självbiografisk utgåva i begränsad upplaga.

2002 Trots att han officiellt hade dragit sig tillbaka från musikindustrin, får han uppdraget att vara den musikaliska ledaren för *Party at the Palace*, där han presenterar **Drottning Elisabeth II** på scenen vid konsertfirandet av Drottningens guldjubileum, 50 år på den engelska tronen. Konserten innehåller framträdanden av bland andra **Brian May**, **Brian Wilson**, **Ozzy Osbourne**, Eric Clapton and Sir Paul McCartney.

2005 Tillsammans med Genesis Publications Ltd. ges det ut en expanderad upplaga av boken *Summer Of Love*, omarbetad av Staffan Olander.

2006 (8 februari) Säljer AIR Studios till **Richard Boote**, ägare av Strongroom, ett komplex av inspelnings- och mixningsstudior i Shoreditch.

2006 Remixar, tillsammans med sonen Giles Martin, 80 minuter av Beatlesmusik till Las

Vegas föreställningen *Love*, som är ett samarbete mellan **Cirque du Soleil** och The Beatles Apple Corps Ltd. Ett soundtrackalbum från föreställningen släpps samma år.

2011 Sänds en 90-minuters dokumentärfilm producerad tillsammans med BBC Arena team – *Produced By George Martin* och får strålande recensioner. Dokumentären innehåller ovanliga bilder och nya intervjuer med bland andra Paul McCartney, **Ringo Starr**, Jeff Beck, **Cilla Black** and Giles Martin.

2016 (8 mars) Somnar in i stillhet i Coleshill, Oxfordshire, nära Swindon i England.

Prestationer i urval

Hitskivor Han har producerat inte mindre än 30 singlar (rekord!) och 16 album som har hamnat på första platsen på Englandslistan och 23 singlar och 19 album som hamnat på förstaplatsen i U.S.A. De flesta av listettorna är med The Beatles som artist.

Till detta kommer ytterligare ett drygt 30-tal engelska topplåtar som George har producerat.

Den första listettan var låten *You're Driving Me Crazy* med **The Temperance Seven** i maj 1961 och den sista listettan (hamnade på den klassiska topplistan i England) var *Pure* med **Hayley Westenra** i juli 2003.

Artillio Bergholtz

Fortsättning i nästa nummer.

Här följer andra och sista delen av historien om producenten George Martin, som gick bort i mars 2016.

Bland artisterna som han producerat ett stort antal skivor med och som också har nått höga placeringar på olika topplistor kan nämnas: **Matt Monro, Rolf Harris, Billy J. Kramer, The Fourmost, Gerry & The Pacemakers, Cilla Black, Ella Fitzgerald, Shirley Bassey, America, Robin Gibb, Little River Band, Paul McCartney, Paul McCartney & Wings, Michael Jackson, Stevie Wonder, Kenny Rogers, Kate Bush, Larry Adler och Elton John.**

Dessutom kan tilläggas att utav George Martins alla produktio-

ner, utgör produktionerna med The Beatles mindre än en procent av det totala antalet produktioner som George Martin gjorde! Bara det säger en hel del om vad George Martin hann åstadkomma under sina produktionsår.

Från och med 1962 producerade George bland andra Shirley Bassey, **David Frost and Millificent Martin, Alma Cogan, The Scaffold, Ron Goodwin, Stan Getz, Ringo Starr, The King's Singers, John Williams, Stackridge, Mahavishnu Orchestra, America, Tommy Steele, Jeff Back, America, American Flyer,**

Cleo Laine, Jimmy Webb, Neil Sedaka, Gary Brooker, Cheap Trick, UFO, Little River Band, Ultravox, Paul McCartney, Andy Leek, Yoshiki, Celine Dion, George Martin, Elton John och London Symphony Orchestra. Dessutom producerade George *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band – The Original Soundtrack* (1978) och *Tommy – Original Cast Recording* (1993).

Georges karriär kom att spänna över hela sex decennier under vilka han arbetade inom musik, film, television och liveframträdanden.

Han har dessutom deltagit i ett flertal väl-

Do You Want To Know A Secret

George Martin erhöill utmärkelsen Knight Bachelor 1996.

görenhetssammanhang.

George bidrog direkt och indirekt till huvudtemat till tre av filmerna med **James Bond**. Trots att George inte var med och producerade temat till den andra James Bond-filmen *From Russia With Love*, så var han dels ansvarig för att skriva kontrakt med Matt Monro för EMI:s räkning, och det bara några månader innan inspelningen av låten med samma namn ägde rum, dels ansvarig för producerandet av Matt Monros vokala inslag.

Däremot var han med och producerade musiken till två av de

mest kända Jams Bond-filmerna; Den första var *Goldfinger* med Shirley Bassey 1964 och den andra var *Live And Let Die* av och med Paul McCartney & Wings 1973. George både komponerade och skrev arrangemanget till hela filmen med undantag för begravningsmarschens musik – *Just A Closer Walk With Thee*, som är en traditionell gospellåt som man än idag inte vet vem som har komponerat.

George Martins formella musikutbildning hjälpte onekligen till att fylla gapet mellan mellan The

Beatles ännu oborstade talang och det så kallade sound som kom att skilja dem från andra popgrupper.

De flesta av The Beatles orkestrala arrangemang och instrumentering, liksom piano-/orgelspel på de tidigare låtarna, skrevs och framfördes av George Martin i samarbete med The Beatles.

Det var George Martins idé att sätta ihop en stråckkvartett på *Yesterday*, vilket Paul McCartney satt sig emot till att börja med.

Ett annat exempel är låten *Penny Lane*, som innehåller ett solo på piccolotrumpet som Paul McCartney ville ha med efter att ha hört instrumentet i en BBC-sändning. Paul hummade melodin som han ville ha och George skrev arrangemanget som kom att framföras av den klassiskt skolade trumpetaren **David Mason**.

Ytterligare verk är till exempel *Eleanor Rigby*, där han skrev arrangemanget till bara stråkar, som han hade inspirerats av från **Bernard Herrmann**. På en föreläsningsturné i Kanada 2007 berättade George Martin att hans arrangemang till *Eleanor Rigby* hade han inspirerats av Herrmanns arrangemang till **Alfred Hitchcocks** filmthriller *Psycho*.

När det gäller *Strawberry Fields Forever*, arbetade han och studioteknikern **Geoff Emerick** med att använda sig av två mycket olika tagningar av låten för att till slut åstadkomma en inspelning genom att noggrant arbeta med olika hastigheter på tagningarna och minutiös editeringsteknik.

I *I Am the Walrus*, fixade han till ett galet och mycket originellt arrangemang för mässingsinstrument, violiner, cellos

George Martin på 70-talet.

och the **Mike Sammes Singers** vokalensemble.

På *In My Life*, spelade han själv ett uppsnabbat solo på ett barockpiano!

På *A Day In The Life* arbetade han och Paul McCartney tillsammans med att få fram det orkestrala klimax som finns i låten. Dessutom jobbade de tillsammans under själva inspelningen av låten med att dirigera symfonikerna så att de skulle åstadkomma detta crescendo.

Martin bidrog med delar av stycken i andra låtar, såsom piano på *Lovely Rita*, cembalo på *Fixing a Hole*, arrangemanget med bandloopar och den gamla ångorgeln som skapade cirkustämningen som John Lennon vill åstadkomma i låten *Being for the Benefit of Mr. Kite!* Tilläggsas kan att både George Martin och John Lennon spelade ångorgel på vissa utvalda delar av inspelningen.

George stod också för orkestreringen av låten *Good Night*.

Den första låten som George inte arrangerade var *She's Leaving Home* eftersom han hade ett tidigare uppbookat engagemang med

att producera en inspelning med Cilla Black. När Paul McCartney fick ett negativt svar från George Martin på frågan om han kunde ställa upp med kort varsel för att arrangera *She's Leaving Home* kontaktade han istället arrangören **Mike Leander** som fick äran att skriva arrangemanget.

George kände sig givetvis åsidosatt för detta men han producerade i alla fall inspelningen och dirigerade orkestern i vanlig ordning.

Martin komponerade filmmusiken (*Pepperland, Seas Of Time, Sea Of Holes, Sea Of Monsters, March Of The Meanies* och *Pepperland Laid Waste*) samt arrangerade låten *Yellow Submarine* i *Pepperland* till Beatlesfilmen *Yellow Submarine*. Dessutom hjälpte han Paul och **Linda McCartney** med *Uncle Albert / Admiral Halsey*, som hamnade på förstaplatsen på topplistan i USA.

En rätt bra sammanfattning är det som McCartney kommenterade en gång genom att säga: "George Martin [was] quite experimental for who he was, a grown-up."

Artillio Bergholtz

Övrigt

I övrigt kan nämnas att **Sir George Martin** är en av endast en handfull producenter som fått listettor under tre eller fler på varandra följande decennier. George har haft listettor under 1960-, 70-, 80- och 90-talen!

Följande personer har fått listettor under tre olika decennier; **Phil Spector** (1950-, 60- och 70-talen), **Quincy Jones** (1960-, 70- och 80-talen), **Michael Omartian** (1970-, 80- och 90-talen) samt **Jimmy Jam** och **Terry Lewis** (1980-, 90- och 2000-talen).

Diskografi - i urval

1964 *Off The Beatles Track.*

1965 *A Hard Day's Night: Instrumental versions of the Motion Picture Score.*

1965 *George Martin Scores Instrumental Versions of the Hits.*

1965 *Help!*

1966 *And I Love Her.*

1966 *George Martin Instrumentally Salutes The Beatle Girls.*

1966 *The Family Way.*

1968 *British Made* (i USA med titeln *London By George*).

1969 *Yellow Submarine* (sidan två på albumet - **The George Martin Orchestra**).

1970 *By George!*

1973 *Live And Let Die* (producent av **Paul McCartneys** låt och kompositör i övrigt).

1978 *Beatles To Bond And Bach*

1998 *In My Life.*

2001 *Produced by George Martin.*

Artillio Bergholtz